

РУСЛАНИ

Виходить у Львові що дня крім неділі і руєних свѣт о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунжини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . . . 20 кор.
на пів року . . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . . 5 кор.
на місяць . . . . . 1-70 кор.
За границею:
на цілий рік . . . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 16 сот.

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Розклад в таборі всенімців.

(X) Всенімецьке сторонництво, що дійшло до ради державної з таким шумом, що поставило собі цілю всі иньші німецькі сторонництва побороити, проявляє позначки внутрішнього розкладу і гнилі. Поглянувши поверховно на справу, можна дійти до погляду, що менше-більше кожде сторонництво по якимсь часі переживає ся. Але досвід показує, що особливо всяке радикальне сторонництво, яке собі витичує неосажну мету, скоро лише на парламентарній видівні доведе ся єму перевести в діло свої засади, стає перед альтернативою, що або приневолене злагодити свої засади і змаганя, або розбиває ся наслідком надмірности свого завзятя, позаяк мріями годі вести реальну політику. Всенімецькі мрії не найшли піддержки в ніякім сторонництві, а так само кінчили ся всякі тактичні змаганя всенімців повним поразенем. Всенімці мали особливий дар відтручувати від себе всякі сторонництва, навіть їм найблизші що-до змагань і се визначає їх аж по нинішній день.

А всеж таки розклад у всенімецькім таборі не поступав би був так скоро і так далеко, всенімці не виявили би стільки признак гнилі, якби до сего не прилучили ся незвичайні обставини. Вже поверховно проявляють всенімці розділ на питомих всенімців і так званих східнонімців.

Всенімці питоми громадять ся під прапором Шенерера, а східні Німці, що відорвали ся, або яких викинули з всенімецького табору, під стягом Вольфа. Велике засадниче питанє, яким так чванили ся всенімці, зійшло тепер до особистої ривалізації. Та боротьба на взаводи веде ся вже від кількох місяців. Після добре відомої справки Вольф-Зайдль вибрано Вольфа знов і до ради державної і до чеського сойму. З того часу Шенерер веде дальше завзяту боротьбу проти свого давного товариша. Виринає одна гонорова справа за другою, а всенімці перед цілим світом кидають собі в очи такі річи, що всі лише здвигають раменами. Не хочемо тут вдавати ся в розбір сего питаня, чи правда по стороні Шенерера чи Вольфа. Боротьба дійшла вже до такого ступня, що ні одна сторона не може уступити і небавом мусить виявити ся, хто був управнений до піднесеня жалоби і осуду. А поки-що маємо ще час сказати своє останнє слово до сеї трагікомедії.

Але вже й нині можна зазначити одну обставину при всякій предметовости супроти всенімців і східнонімців. Ті, що тепер ведуть з собою таку завзяту і огидливу особисту боротьбу, в якій не знають ніякого помилуваня, ще недавно голосили засаду «чистотою до єдности» (durch Reinheit zur Einheit), щоби під свій прапор згромадити всіх австрійських Німців. Всенімці вступили до ради державної яко вибранники народу і гляділи з погордою на всіх иньших німецьких послів. Всі, що до них не належали, були після їх погляду прислужники і карієристи, бо лише они були чи-

стої крови німецькі послы. Небавом показала ся та чистість в цілій наготі, а ті справки, які тепер виволікає Шенерер і єго товариші проти Вольфа, мусіли бути їм добре відомі вже тоді, коли Вольф стояв під прапором Шенерера, а все те, що знов Вольф закидає Шенерериянцям, так само мусіло бути добре відоме вже тоді, як він служив ад'ютантом Шенерера. Одні про других знали дуже добре, а мимо того вивісили один стяг з окликом «von der Reinheit zur Einheit». Німецькі виборці досить вже дізнали ся про чистоту обидвох сторін, а недавно др. Епінгер, проводир Німців в Чехах, справедливо висловив ся, що обидві сторони ідуть навзаводи в запобіганю популярности у виборців. Для osiąгненя сеї популярности уживають всяких штукочок. Поправа відносин наступить тоді, коли німецьке населенє дійде до пізнаня, що прилюдне жите не є до того, щоби служити видівнею публіці, лише, що оно є полем праці для домагань економічних і народних. Німецькі виборці в Чехах повинні задумати ся над сими словами д-ра Епінгера, а особливо ліберали. На всякий спосіб боротьба між Вольфом а Шенерером протверезить німецьке населенє в Австрії, оно може тепер заглянути за куліси всенімецької слави, а тоді протре очи і прочуняє ся.

Справозданє

о приходах і видатках фонду академічного від 5. грудня 1901. до 19. цвѣтня 1902.

На фонд акад. вилинули від 5. грудня 1901. на книжочку вкладкову ч. 1800 Тов. вв. кред. «Дністер» датки:

в грудні 1901.	27.047 К 98 сот.
в січні 1902.	19.005 К 52 сот.
в лютім »	9.429 К 90 сот.
в марці »	4.836 К 39 сот.
в цвѣтні по день 19/4	1.841 К 42 сот.
Разом	62.161 К 21 сот.

а то 47.295 К 77 с. безпосередно до Тов. кред. «Дністер», або на адресу д-ра Ярослава Кулачківського і Сидора Бриттана і 14.865 К 44 сот. через Администрацію «Діла», котра нам повиспу квоту по день 17. марця 1902. передала.

Поіменний виказ датків першої категорії, присланих безпосередно до нас, оголосилисьмо початково в новинках чч. 268—272 ex 1901 «Діла», опісля окремими листами дня 28/12 1901, 4/1, 18/1, 25/1, 10/2, 1/3 і 19/4 1902. яко додаток до «Діла» чч. 281, 287, 4, 10, 23, 38 і 79. по день 14. цвѣтня 1902., на суму 62.076 К 61 сот.; — також в «Руслані» чч. 270 292 з р. 1901. і чч. 2, 4—33, 53, 54, 56 і 58 з р. 1901. аж по день 28. лютого 1902.; — дальші викази Ред. «Руслана» для браку місця перестала містити.

Если в виказах тих зайшли ошибки писарскі або печатні що-до назвиска особи або місцевости, просимо о вибаченє і вирозумілість — при так великім числі назвиск могло се зайти через невиразний почерк письма, — а ми мусіли передовсім глядіти на докладність в цифрах.

Складки надіслані від приватних лиць і від комітетів, котрі завязали ся майже в кождім

місті, старалисьмо ся містити подрібно, если тільки виказ складаючих був нам завчасу уділений. Особливо Комітети в Перемишлі, Тернополі, Стрию, Коломиї, Станиславові, Сокалі, Самборі, Надвірній, Новім Санчі, Ряшеві, Глинянах, Кутах, Ярославу, Товмачі, Терєбовлі, Заліццях, Городку, Комарні і т. д., многі Товариства, брацтва церковні, поодинокі патріоти і громади, особливо з нагоди коляди, Пов. Редакції «Діла» і «Руслана», причиняли ся богато до зібраня повисшого фонду. Дуже горячо заняло ся збиранем датків патріотичне жіноцтво, — особливо більші датки прислали кілька разів Ви. Інститутки в Перемишлі. — За те висказуємо на тім місці всім жертводавцям подяку. Відповідно до бажаня поодиноких жертводавців віддали ми призначену часть їх датків Комітетови д-ра Лаголі, — разом в квоті 426 К 66 сот., котрі також при дотичних датках в оголошених виказах зазначилисьмо. В складках брали участь в многих сторонах краю інтелігентні Поляки і жиди. З України дістали ми тільки 5 посилок на суму 424 рублів або 1080 К 50 сот.

Порядок в діловодстві грошевім устроєний став так, що всяку прислану, або лично зложену готівку відбирає безпосередно каса Товариства вв. кред. «Дністер» і переводить зараз в своїх книжках, а всі виплати доконує ся також тільки на асигнації Товариства вв. кред. «Дністер»; крім того касиєр комітету провадить окремо книжку касову всіх датків, котру все порівнює ся з станом рахунку в Товаристві кредитовім «Дністер».

Датки надіслані на адресу «Академічної Громади», або Комітету акад. молодіжи і видатки сего Комітету не суть в наших рахунках і справозданю обняті. Чи і котрі академики потребують запомоги з фонду академічного, провірювали і видавали осуд академічні Комітети, вибрані на кождім факультеті, бо самі студенти найліпше можуть осудити відношеня і дійсні потреби своїх товаришів. Комітети ті предкладали нам свої преліминарі що-до потреб своїх товаришів і ми на підставі провірених преліминарів асигнуємо дотичні видатки, а опісля Комітети обовязані були предкладати нам справозданє о доконаних виплатах і реверси товаришів, котрі запомогу получили. З огляду на істнованє осібних комісій молодіжи для взаємної контролі, подаємо тут виказ всіх видатків дотеперішних групами подвійно: раз хронологічно суми, котрі ми виплатили з поданем назвиск, кому виплачено, — другий раз після родів видатків і дійсно уділених запомог в кождій групі.

I. Богословам в Відні виплатили ми:

- 1) 7. грудня 1901. р. у Львові на руки Павла Чайківського на кошти випису на льв. університеті . . . . . 400 К
- 2) 4. січня 1902. р. на руки Івана Бачинського 4.600 К, з того для богословів в Кракові 750 К, а для богословів віденських на кошти подорожи і на жите через січень . . . . . 3.850 К
- 3) 31. січня 1902. р. на руки п. Івана Бачинського додатково на січень . . . . . 200 К
- 4) 15. лютого 1902. р. на руки п. Евгена Бурачинського на лютий . . . . . 2.841 К

5) 1. марця 1902. р. на руки п. Осипа Проця, додатково на лютій	80 К
6) 13. марця 1902. р. на руки п. Олександра Павляка на марець	2.963 К
7) 13. цвітня 1902. р. на руки п. Осипа Боцяна на цвітень	2.500 К
8) лично 15. січня п. Гаврилюкови 16 К, 25. січня п. Троянови 16 К, 31. січня п. Олексі Сущкови 16 К, 13. марця п. Юл. Фацієвичови 10 К, 6. цвітня п. Андр. Декальському 22 К, всім на кошти подорожи, і 19. лютого п. Іванови Ковальському через п. Павла Чайківського 15 К	95 К
Разом	12.929 К

II. для богословів в Кракові виплачено:

1) 4/1 з квоти 4600 К, під I. I. через п. Івана Бачинського	750 К — с.
2) 31/1 на руки Миколи Кравцева	845 К 94 с.
3) 5/III „ „ Сидора Ганкевича	608 К 57 с.
4) 8/III „ „ Мик. Кравцева	65 К — с.
5) 13/III „ „ „ „	50 К — с.
6) 1/IV „ „ „ „	600 К — с.
7) 5/IV „ „ „ „	100 К — с.
8) 13/IV „ „ Яремка	20 К — с.
9) 22 IV „ „ Волод. Темницького	40 К — с.
разом	3079 К 51 с.

Загалом для богословів обох університетів виплатилисьмо . . . . . 16008 К 51 с.

з чого покриті зістали слідуєчі видатки і потреби:

Ад I.

1) а) видатки делегата богословів для вишуканя мешкань в Кракові	32 К — с.
б) дрібні видатки на вписи	11 К 30 с.
в) винайм 3 ліжок до липня	10 К — с.
г) удержане 27 богословів в Кракові до 31/1 684 К 06 с.	737 К 36 с.
2) удержане 29 богословів до 28/II і кореспонденція	617 К 16 с.
3) удержане 30 богословів 1/III до 31/III і порто	906 К 98 с.
4) 1 товаришеви на одіж, 1 на удержане до 31/III додатково	50 К — с.
5) на удержане 26 богосл. до 30/IV і порто	718 К 78 с.
6) для 1 богослова одіж	40 К — с.
разом	3070 К 27 с.

Позістає на слідуєчий місяць в Комітеті богосл. краківським . . . . . 9 К 24 с.

Ад II.

1) Вписи з львівського університету і вписи на віденським і краківським університеті	400 К — с.
2) а) подорож до Відня і Кракова за 66 богословів	608 К — с.
б) кошти делегата богослов. висланого для винайму мешканя в Відні	49 К 42 с.
3) а) удержане в Відні для 86 богословів 15/1 15/2	3186 К 83 с.
б) одноразові запомоги	68 К — с.
в) 6 товаришам додатково на удержане до 15/II	137 К 75 с.
4) а) для 90 богословів від 15/II до 15/III	2841 К — с.
б) додатково для 5 богословів до 15/III	76 К — с.
5) для 91 богословів від 15/III до 15/IV	2910 К — с.
6) для 92 богословів від 15/III до 15/V преліміновано (реверси і виказ розділу еще не надійшли)	2500 К — с.
7) на кошти подорожи як вик. під I. 8.	95 К — с.
разом видано	12872 К — с.

Позістає у комісії богосл. віденськ. до вирахования . . . . . 57 К — с.

III. Для студентів філософії і права в Кракові
IV. „ „ „ „ „ Відні і
V. „ „ „ „ „ Празі

виплатилисьмо:

1. до Кракова 16. грудня на руки Павла Чайковського (на вписи і чесне)	3000 К — с.
2. до Кракова 22. грудня на руки п. Б. Ленкого (на вписи і чесне)	500 К — с.
3. до Праги 18. грудня на руки п. Л. Цегельського (на вписи і чесне)	41 „ — „
4. до Праги 25. грудня для Івана Ковали через Комітет станицл.	70 „ — „
5. до Відня 11. січня на руки Павла Чайковського (вписи, чесне)	3000 „ — „
6. до Кракова, Відня, Праги (на дорогу, готелі, прожиток) 11. січня на руки Ос. Шухевича і Л. Цегельського 3500 К, з того звернено нам 79:80	3420 „ 20 „
7. до Відня 12. січня Андрієви Микитякови безпосередно до Відня 16. січня Вол. Кушніреви безпосередно	16 „ 40 „ 20 „ — „
8. до Кракова 5. лютого на руки Льва Гаванського	180 „ — „
9. до Кракова 15. лютого на руки Вол. Темницького	40 „ — „
10. до Кракова 19. лютого на руки Вол. Темницького 300 і 40 К	340 „ — „
11. до Праги 4. і 5. лютого на руки Льва Ганкевича 90 і 22 К	112 „ — „
12. до Праги 9. лютого на руки Льва Ганкевича	46 „ — „
13. до Праги 18. грудня для Вол. Семкова від п. Короликової	30 „ — „
14. до Відня 15. лютого для Евг. Бурачинського	950 „ — „
15. до Відня 19. лютого Павлови Чайковському	50 „ — „
16. до Відня 20. лютого для Евг. Бурачинського	80 „ — „
17. до Відня 4. марця для Евг. Бурачинського	120 „ — „
18. до Кракова 1. марця на руки Льва Гаванського	330 „ — „
19. до Праги 8. марця на руки Льва Ганкевича	230 „ — „
20. до Відня 13. марця на руки Романа Курбаса	910 „ — „
21. після рахунків чесного, дороги, готелів в Відні і Празі доплачено 3. марця на руки Осипа Шухевича	218 „ 75 „
22. до Кракова 28. марця на руки Вол. Темницького на цвітень	249 „ — „
23. до Праги 28. марця на руки Льва Ганкевича	181 „ 78 „
24. до Праги 14. цвітня для 2 на дорогу на руки Л. Ганкевича	60 „ — „
25. до Кракова на чесне, дорогу, також до іспитів: 5. цвітня Володим. Шевалі безпосередно	66 К — с.
5. цвітня Льву Комарницькому безпос.	45 „ — „
5. цвітня для 2 на руки В. Темницького	76 „ — „
13. цвітня для 1 на руки В. Темницького	30 „ — „
14. цвітня для 7 на руки Л. Гаванського	222 „ — „
14. цвітня Миколі Івасюкови безпос.	17 „ — „
14. цвітня Михайлови Штайцерови безпос.	50 „ — „
19. цвітня для 2. на руки В. Темницького	94 „ 38 „ 600 „ 38 „
26. до Відня 10. і 13. цвітня на руки Евгена Косевича на чесне, запомоги і прожиток (400 + 650 + 44 К)	1094 „ — „
разом виплатилисьмо по день 19. цвітня	15889 К 51 с.

З того покрито після рахунків Комісії молодіжи на всіх 3 університетах в сумі 15582 К 30 с, а іменно:

ад III на університеті краківським:

1. в січні і лютім: а) за 99 студ. впис, впис і чесне	3222 К 62 с.
б) за 44 кошти велізниці до Кракова і для 36 з поворотом	617 „ — „
в) видатки на готелі і квартири	355 „ 66 „
г) для 12 кошти удержання	450 „ — „
д) для 3 одноразові запомоги	80 „ — „

2. в марті для 11 кошти удержання	330 „ — „
3. в цвітні для 4 такса	142 „ 38 „
„ „ 14 удержане	419 „ — „
„ „ 7 чесне, скрипти і подорож	288 „ — „
разом	5904 К 66 с.

Ad IV. на університеті у Відні:

в січні за 59 студентів впис і чесне	2625 К 90 с.
за 38 кошти подорожи до Відня і 14, з поворотом	850 „ — „
готелі і квартири	431 „ 25 „
для 2 на дорогу до Відня	36 „ 40 „
для 25 удержане від 15/1—15/II	945 „ — „
в лютім для 24 удерж. від 15/II—15/III	950 „ — „
для 7 удержане і зап. додаткові	250 „ — „
в марті для 22 удерж. від 15/III—15/IV	840 „ — „
для 3 одноразові запомоги	70 „ — „
в цвітні після прелімінаря за 9 чесне	245 К 80 с.
1 на операцію	30 „ — „
для 21 удержане від 15/IV—15/V	805 „ — „ 1080 „ 80 „
разом	8079 К 35 с.

Ad V в Празі:

в грудні: дрібні видатки вписові	41 К — с.
в січні і лютім: 15 студ. впис, впис, чесне і удержане від 15/1—28/II	921 „ 52 „
1 осібно через Комітет в Станиславові	70 „ — „
в марті: для 12 удержане від 1/III—1/IV	315 „ 80 „
в цвітні для 10 удержане до 30/IV	176 „ 78 „
дня 2 дорога	60 „ — „
разом	1585 К 10 с.

Разом видатки груп III, IV і V 15.582 К 30 с

VI. Стипендійні запомоги.
 Для забезпечення удержання для 2 студентів, релегованих з львівського університету, (Евгена Косевича студ. III р. прав і Василя Пачовського студ. I р. філософії) в цілі продовження студій на університеті віденським через цілий час їх релегованя вилучилосьмо і зложили на осібні книжочки потрібну суму . . . . . 1540 К — с.
 з котрої виплачують ся обом запомоги в місячних ратах.

VII. Інші видатки.

1. Позичка 1 укінченому студ. філософії на продовжене студій в Відні 200 кор., звернув вже 100 К, винен еще	100 К — с.
2. Видано з фонду академічного квоти, призначені: Комітетови др. Лаголи 426:66	6—
Парацькому	6—
Товариству обезпечень „Дністер“	3— 435 К 66 с.
3. Кошти подорожи: депутації львівських Русинів з меморіялом	188:80
делегата Комітету др. О. Г. до Кракова, Відня і Праги 3—14 марця)	200—
делегата Комітету молодіжи п. В. С. до Кракова і Відня (7—12 цвітня)	120— 508 К 80 с.
4. Кошти друку, відозв, виказів і датків (по день 25 марця)	351 К 90 с.
5. Видатки почтові	116 К 19 с.
6. Коверти, книжки, кошти переписувания і інші	44 К 10 с.
разом	1556 К 65 с.

Зіставлене всіх виказів від 5. грудня 1901 до 19. цвітня 1902:
 I і II для богословів у Львові, Кракові і Відні . . . . . 16.008 К 51 с.
 III, IV і V для академиків філософії і прав в Відні, Кракові і Празі . . . . . 15.889 К 51 с.
 VI стипендійні запомоги . . . . . 1.540 К — с.
 VII інші видатки . . . . . 1.556 К 65 с.
 разом сума видатків . . . . . 34.994 К 67 с.
 Приходу було в тім часі . . . . . 62.161 К 23 с.
 проте остало в фондї академічнім 20. цвітня 1902 . . . . . 27.166 К 54 с.
 Сума та ульокваня: на книжочці вкл. ч. 1800 Тов. вк. кр. „Дністер“ . . . . . 26.955 К 24 с.
 на книжочці уділовій ч. 1066

«Народної Торговлі» 200 К — с.
 на книжочці уділовій ч. 89
 Товар. розв. рускої штуки . 11 К 30 с.
 Разом 27.166 К 54 с.

Повисші рахунки перевірили на підставі книжок і актів дня 10. і 20. цвітня 1902 упрощені нами 2 члени Комітету, не беручі участі в заряді фондом Вп. о. Александер Темницький і Льонгін Цегельський і потвердили згідність повисших рахунків з книжками і дійсним станом.

Подаючи се справоздане до загальної відомости, просимо всіх патріотів і приятелів молодіжи присилати від себе і збирати дальше датки на фонд академічний.

Львів, дня 24. цвітня 1902.

Провірили:
 о. Александер Темницький,
 Льонгін Цегельський, Др. Ярослав Кулачковський,
 Володимир Шухевич.

Державна рада.

В понеділок зачало ся засіданє о год. 1/2 4. пополудни. По відчитаню внесень та інтерпеляцій приступлено до дальшої розправи

над посередними податками.

Пос. Масталька закидує міністрови скарбу, що виявив мало старанности і зручности, щоби на бруксельській конференції успішно оборонити інтересів австрійського цукрового промислу. Пос. Менгер, полемізує з Масталькою і стає в обороні правительства, яке вже в 1883. р. вело переговори в цукровій справі. Остаточного суду про бруксельську конференцію не можна видавати ще тепер. Єі викликала не лише гіперпродукція, але і імперіялістична політика Англії. Двигноза міністра скарбу не є хибленою, але треба би скликати анкету всіх інтересованих промисловців і торговельників, щоби зібрати докладні дані задля дальших заряджень. Бесідник обчислює, що наслідком бруксельської конференції австрійські цукроварники утратять 1/3 або і 1/2 експорту с. в. 50 до 60 мільонів корон. Але в часті дало би ся те відбити на інших продуктах, як пр. овочевих консервах.

Відтак ухвалено розділ: «безпосередні податки» і приступлено до дискусії над титулом:

сіль і тютюн.

Іменем польського Кола заняв слово пос. Мойса і домагав ся зниження ціни соли для худоби, відбудованя догорілої саліни в Долинї, ліпшої експлоатації закопу в Калуші і залізничого полученя салін в Стебнику коло Дрогобича. В справі управи тютюну, яка набрала тим більшої ваги для рільництва, бо управа цукрових бураків завела в наслідок цукрової кризи, жадає бесідник правительственной субвенції в сій висоті, що кравва, підвисшеня ціни тютюневого листя, улекшеня безпеки від граду і взагалі більшого піклуваня управи тютюну, хотяй признає, що за 8 послідних літ правительство поробило багато змін на ліпше.

Шеф секції п. Йоркаш Кох, як заступник правительства, відповів, що соли для худоби можна в Галичині дістати в 15 державних і 151 краєвих складах соли — скілько хто хоче. Що до ціни правительство порозуміває ся з угорским, щоби єї звизжити з 10 на 6 корон. В Долинї розвічне ся будова салін ще сего року; залізничне полученє Стебника з Дрогобичем є предметом переговорів. Що до тютюневих подліпшень правительство по можности узгляднить дотичні резолюції.

Після промови пос. гр. Зедвіца, говорив пос. Брайтер про санітарні відносини в фабриках тютюну. В послідних роках правительство починило багато змін на ліпше, але се недостаточне. В подку на 1200 здорових, молодих людей є 3 до 4 лікарі, а в фабриці на 1500 до 2000 людей від 20—70 літ є всего один лікар, та ще і він має поручене як найменше записувати ліків! Правительство повинно зачислити сих лікарів до категорії державних урядників, поділити на 3 класи і побільшити їх число. Дальше бесідник жадає скороченя часу праці на 8 годин, зниженя літ служби до емеритури на 35 а при машинах до краяня і меленя тютюну на 30 літ.

Пос. Шаєр зразу по польски, відтак по німецки жадає зниженя ціни на сіль для людей і для худоби та управильненя тарифи для перевозу каїніту і штучних навозів. На сїм замкнено засіданє о год. 3/8.

У вторник

засіданє розпочало ся перед 11. год. відчитанєм внесень та інтерпеляцій, а відтак по промові пос. Бенатіого ухвалено розділи «сіль і тютюн» та приступлено до дискусії над розділом

стемплі і належности.

Пос. Біндер жалує ся на скомплікованість закона про належности і єго утяжливість. Поданя у військових справах повинні стати вільними від належностей. Несправедливо вимірені належности не хотять звертати. Потреба реформи спадкових належностей стає доконечною. Закон о таксах урядників повинен бути змінений. Правна форма документів повинна бути звільнена від високих належностей. Вкінці стемплеві належности при подавях до автономічних властей повинні іти на їх річ, а не в користь держави.

Пос. Новак домагає ся знесеня в Австрії чисельної лютерії а заведеня натомість класової.

Після сих промов прийнято «належности, стемплі і такси» і приступлено до розділу:

мита.

Дискусія над сїм розділом обертала ся довкола внесень пос. Шрафля, жадаючого знесеня мит від 1. липня с. р. По міністрі скарбу Бем-Баверку промовляв пос. Вигоділь по чєски і по німецки, а відтак наступив цілий ряд фактичних спростовань, підчас яких прийшло до бурливих сцен між Німцями а Чехами. В голосованю, яке відбуло ся поіменно, прийнято мита 133 голосами против 113. Відтак прийнято решту розділів міністерства скарбу і цілий бюджет сего міністерства.

Бюджет міністерства торговлі

прийшов з днєвного порядку під наради. Пос. Беррайтер як референт промовляв за, а відтак пос. Скаля против бюджету, покликуючи ся на некористі моравских Чехів. Відтак пос. Колішер в більше як двогодинній бесіді представив економічний стан монархії і потреби Галичини. Бесідник вказує на великий економічний поступ Німеччина в послідних 10 літах. Сам цісар пруский їде до Палестини, щоби придбати нові торговіці для німецкої продукції. Ми натомість удаємо лише світову державу, не будучи нею, а замість товарів експортуємо людей. В р. 1892. висіло в Америці північній 589.000 емігрантів, межі ними 76.000 з Австро-Угорщини. В р. 1900. висіло в північній Америці менше, бо 448.000 емігрантів, але між ними було аж 114.000 з Австро-Угорщини. Одна держава перевишає хіба Австрію в експорті людей, се є країна нужди, Італія, але жален край не дорівнає Галичині під зглядом еміграції, як она проявила ся послідними літами. Міністерство торговлі повинно піклувати ся більше економічним розвитком і піднесенем промислу через поданє ініціативи до праці, вплив на комунікаційну політику та соціально-і торговельно-політичну діяльність. Треба визискати водну силу для промислу і торговлі, приноровити закон до практичного житя, противділати картелям та боронити ремісника перед перевагою промисловця при публичних доставах. Інвестиційну програму треба перевести в як найкоршім темлі, а тимчасом, поки єще не маємо сплавних рік і каналів, звернути більшу увагу на залізничні транспорти і тарифову політику.

Великим нещастєм для Австрії є провізоричне відношенє до Угорщини. Нема певности, чи се відношенє розпаде ся, чи завяже ся на ново і під якими услівами. Коли би зірване сего відношеня було нещастєм для Австрії, то далеко більшим є се, що таке виповідженє вічно відкладає ся, бо від сего зависима ціла наша економічна політика при заключеню трактатів з іншими державами. Іменю против Америки треба забезпечити ся цілком на збіже, залізні виробі і др. а також против напливу азійського збіжа. Але се не зовсім можливе задля Угорщини, яка має надпродукцію збіжа. Тому кожда угода з Угорщиною виходить на некористь австрійських аграрників. В тім згляді найбільшу шкоду поносить Галичина. Бесідник зображує

нужду рільничого населеня Галичини і апелює горячо до правительства, щоби заняло ся поправою сих відносин.

Після промов пос. Гоека і міністра торговлі гр. Каля замкнено засіданє о год. 7. вечером.

Н О В И Н К И.

— Календар. В четвер: гр.-кат. Йоана преподоби; рим.-кат. Філіпа. — В п'ятницю: гр.-кат. Йоана ветхопеч.; рим.-кат. Жягмонта.

— Сїдууче число нашої часописи вийде аж в п'ятницю вечером, з причини застрішного робітничого сьвята.

— Для руских бурс. Зі спадщини б. п. кардинала Сембратовича випроцесував др. Федак від державного скарбу 72.000 К, які будуть розділені після інтенції Покійного між ті бурси львівської архієпархії, які до спадщини зголосили ся. Дізнаємо ся, що між иньшими бурса в Новім Санчи, що лежить в сторонах, де родив ся Покійний, дістане 20.000 К. Першеньство до безплатних місць в тій бурсі будуть мали в браку иньших кандидатів бідні свояки покійного кардинала.

Тарасове сьвято в Чернівцях. Концерт в ХІІ роковини смерти незабутного генія Українни-Руси Тараса Шевченка відбуде ся в неділю, дня 4. мая с. р. у великій сали музичного товариства, заходом запомогового товариства ц. к. ІІ гімназії в Чернівцях при співучасті учеників-Русинів ц. к. ІІ гімназії. Програма: 1) Вступне слово п. проф. С. Шпайнарського. 2) Шевченко-Колесса: «Було колись», муж. хор. 3) «На спомин Тараса Шевченка», виголосить уч. ІІІ кл. Орелецький. 4) Шевченко-Лисенко: «Іван Гус», муж. хор в супроводі військової оркестри. 5) Чайченко-Січинський: «Дніпро реве», мішаний хор в супроводі фортепяну. 6) Відчит уч. VII кл. Н. Коначука. 7) Шевченко-Білковський: «Гамалія», виголосить ученик! VI кл. Гренік в супроводі муж. хору і фортепяну. 8) Шевченко: Пролог до «Гайдамаків», виголосить уч. V кл. Галіп. 9) Лисенко: «Та забіліли», нар. пісня, виконає квартет учеників. 10) Корженко-Ярмолович: «Сокільський гимн», муж. хор в супроводі військової оркестри. — Хором і оркестрою управляє уч. VIII кл. Н. Ярмолович. — Ціни місць: Льожа 10 кор., крісло перворядне 2 кор., другорядне 1 кор. 20 сот., партер 60 сот., для учеників, селян, міщан і військових 40 сот. — Чистий дохід призначений на запомогове товариство ц. к. ІІ гімназії. — Початок о 7. год. вечером.

— День 1. мая обходять всі робітничі верстви у Львові вельми сьвяточно. Рано устроюють велике віче на Стрілецькій площі, а пополудни забаву на Високім замку.

— Устні іспити зрілости в учительських семінариях мужеских відбудуть ся в отсих речинцях: в Кракові 18. червня, в Коросні 16. червня, у Львові для екстерністів 2. червня, а для учеників заведеня 2. липня, в Ряшеві 16. червня, в Самборі 2. червня, в Сокалі 2. липня, в Станіславові 2. липня, в Тернополі для екстерністів і екстерністок 20. мая, а для учеників заведеня 2. липня, в Тарнові 21. червня.

В жіночих семінариях: в Кракові 6. червня, у Львові для екстерністок 2. червня, а для учениць заведеня 8. липня, в Перемишлі 19. червня, у Львові в прив. семінарії у-ї Стпалковської 6. червня. Письменні іспити будуть відбувати ся на два тижні перед речинцем устно іспиту.

— Залісна система. В давних часах, коли ще не було ніяких підручників або були лихі підручники в середних школах, учителі після свого погляду могли учити, а свої виклади казали ученикам записувати і слово в слово опісля бубнити на пам'ять. Деякі гімназьяльні педагогі задержали й доси сей звичай, хотяй тепер шкільні підручники далеко ліпші як давно та мимо того, що програму науки усталено. Проти самовільного поведеня тих учителів виступила краєва шкільна рада і заборонила учителям розширяти чи там переіначувати план науки додатковими скриптами, а над виконанем сего мають наглядати директори середних шкіл.

— Перенесене тіла помершого перед двома роками в Найгаїмі Станіслава Шепановського до Львова відбуло ся в суботу пополудни з незвичайною величавостю. За домовиною з залізничого двірця на личаківський цвинтар йшли тисячі народа та сотки депутацій з вінцями і пеллани ріжними товариствами нафтовими і промисловими. Над домовиною промовляло кількох бесідників.

— Військові оркестри у Львові будуть грати в маю: дня 1. і 20 перед корпусною командою, дня 6. і 22. перед намісництвом; дня 9. і 27. в стрійській парку; дня 13. в повзівцкім огороді; дня 15. перед домою інвалідів; дня 30. на Високім замку. — Дня 7. мая о 9. год. вечером військова оркестра буде грати перед головним одвахом.

Телеграми.

Відень, 28. цвітня. Тутешні днівники доносять, що теку міністра торгівлі для Угорщини по покійнім Горанським одержить секретар стану Франц Надь.

Гельзінґфорс, 28. цвітня. «Финляндская Газета» доносить, що майже у всіх містах Финляндії вибухнули демонстрації проти царського маніфесту о військовій браңці.

Царгород, 28. цвітня. Посли сербський і чорногорський постарали ся, аби справою іменованя Фірміліяна єпископом завяла ся Росія.

Відень, 29. цвітня. До «Wiener Allg. Ztg.» доносять з Петербурга, що цар студіює проєкт конституції, яку перед трема роками випрацював Льюїс Меліков.

Відень, 29. цвітня. Дописуватель «N. fr. Presse» інтерв'ював д-ра Лейдса, який запевнював, що мирові переговори Англичан з Бурами рівняють ся нулі. Вісти про мирові переговори зродили ся на біржах в тій цілі, аби біржі могли позбути ся трансвальських паперів.

Льондон, 30. цвітня. Кічевер доносить з Преторій: Від дня 21. цвітня погибло 25 Бурів, 78 заповнено, а 25 піддало ся.

Відень, 30. цвітня. На сегорічні цісарські маневри приїде наслідник престоло з Росії.

Відень, 30. цвітня. Кн. Фердинанд болгарський разом з президентом кабінету Даневом виїде дня 1. червня до Одесси, а звідтам поїде до Петербурга.

— **Красвий Союз кредитовий** у Львові має на складі ось такі друки для руських товариств кредитових: 1) Книгу днівників аркуш по 10 сот. 2) Замкнєня місячні 2 аркуші 5 сот. 3) Інвентар довжників аркуш по 5 сот. 4) Інвентар вкладників аркуш по 5 сот. 5) Інвентар уділів аркуш по 5 сот. 6) Книгу головну аркуш по 10 сот. 7) Книгу ліквідаційну аркуш по 10 сот. 8) Книгу вкладок щадничих аркуш по 10 сот. 9) Книгу уділів членських аркуш по 10 сот. 10) Реєстр членів аркуш по 10 сот. — Купувати і замовляти можна в канцелярії «Красового Союзу кредитового» у Львові, ринок ч. 10, I. поверх.

— **Ц. к. Диренция залізниць державних у Львові** оповіщує:

Дня 1. мая буде отворений для руху особового і пакункового перестанок Дубина, що лежить при км. 33³/₄ поміж стациями Сивенідско вижне і Сколе на шляху Стрий-Бескид. Час від'їзду поїздів поданий в розкладі їзди з дня 1. мая 1902. Білети продає ся в будці залізничній ч. 19. Експедиция пакунків відбуває ся за оплатою належитости в стації відбору.

— **Дрібні вісти.** Іспити на учительські жіночих робіт ручних почнуть ся перед іспитовою комісією в учит. жін. семінарії у Львові дня 12 мая с. р. Поданя належить вносити до дня 5. мая. — В Корпано в Істрії в закопах угля вибухнув страйк робітників. — З Будапешту доносять, що міністер для Хорватії, Ервин Чех, в неділю підчас проходу упав на камінь і зломав руку. Заступником повітового маршалка в Скалаті вибрано д-ра Арнольда Ерліха, адвоката. — У Львові помер міський фізик др. Антін Павліковський. — Львівський днівник «Век XX», орган всепольскої демократії, перестане виходити з днем 1. мая, а єго редакційний персонал перейде до «Слова польского».

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Ссїшна.

Нова, сензацийна програма!
від 16. до 30. цвітня 1902.

При співучасті військової музики 30. п. н.

- 1) Увертура (Реклямограф).
- 2) Nanny і Adolf, фантастичні танці.
- 3) Jean Logo und Assistent, музикальні трансформаційні комедиянти.
- 4) Rock-Hill, зі своїми говорлячими звірятами.
- 5) Sebaldus Schaeffer, феноменальний еквілібрист.
- 6) Дружина Aurora, акробатичні циклісти.
- 7) Орхестра.
- 8) Mlle Zoe D' Orient, румунська співачка.
- 9) Arco і Riva, величезна жєнщина на линві.
- 10) Edward Kornau, артист п. к. упр. театру «a d. Wien» у Відні.
- 11) Дружина Александра, танці черкесів і борбництво.
- 12) Американський біоскоп.
- 13) Марш.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В неділю і сьвята два представлєня. Що п'ятницї High-Life представлєне. Білєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторі Пальона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

МУРОВАНІЙ ДІМ

з офіцинами, садом і огородом
в БЕРЕЖАНАХ (ч. 4. побіч ставу)
продам сейчас за 4.000 зр.

Зголошеня приймає Редакция «Руслана».

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банку
Гіпотечного

2 купує і продає
всякі

папери цінні
і МОНЕТИ

по найдешевшій курсі денним не числячи ніякої провізії.

— ГІК ЗАСНОВАНИ 1892 —

Товариство взаїмних обезпечєнь
Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)
є одиноким руским Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервовий	386.402	кор.	83	сот.	} равом 645.383 кор. 59. сот.
Резерва премії	205.227	"	—	"	
Резерва спеціальна	6.000	"	—	"	
Фонд емеритальний	47.753	"	76	"	

«Дністер» обезпечєє будинки як також збіжє і пашу против шкід огневих. Веї три ВП. Ординарїати припоручили «Дністер» Вєч. Духовєнству і веїм вірним.

Оплата премії в «Дністрі» є уміркєвана, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

«Дністер» межє своїх членів яко звороти. В р. 1900 і 1901. виносить зворот 8%.

Шноди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члєни «Дністра» можуть без перешкоди затягати позички в Банку краєвїм і касах ошадности, бо каси ті приймають полїси «Дністра» при позичках гіпотєчних.

На житє можна обезпечити через «Дністер» — капітали на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківським Товариством, а з провізїї від тих обезпечєнь відступєє «Дністер» частє на рускі добродїїні цілі

Агєнції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особливо де нема «Дністра». Агєнти заробили 349.486 кор. провізїї.

Селянє! убїгайте ся тільки в агєнції «Дністра»

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На житє обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Складайте свої ошадности в Дністрі!

Товариство взаїмного кредиту, стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10 дім «Просьвіти»

приймає вкладки щадничі і опроцентовує їх по 4% від ста.

Стан вкладок 31. грудня 1901 900.193 К 53 с. на 1.063 книжочках.

уділяє своїм членам позичок на векслї і скривти за інтабуляцією або при відповідній поруці на 5¹/₂% і 1% додатку на кошти адміністрації. Сплату позичок розкладає «Дністер» догідно також до 10 літ. Членом може бути тільки член обезпечєний в «Дністрі», від огню.

Уділ членський виносить 50 К, вписовє 2 К. Уділи вплачені по день 31. грудня 1901: 81.169 К 37 с. Членів було: 2.006. Стан позичок: 869.245 К 4 с.

уділяє рікрічно з чистого зиску датки на публичні добродїїні рускі цілі — на церкви, бурси, школи і т. д. — До кінця року 1901 уділено 8.840 К.

Інформації в справах позичок уділяють агєнти і Дирекция.

Автоматичні
Водопроводні
прилади

для високоположєних, убогих в воду господарств, огородів, сіл, міст, вїль, дібр і т. д. практичної, одиноко існуючої технічно, знаменїтої конструкції, безнастанно доставляючої воду на кождє висоту і віддалєнє, будучь перше моральське заведєнє для водопроводів і помп

Ант. Кунц
ц. і к. надворний доставєць в Mä risch Weisskirchen.
Проспєкти даром і оплатно.

2(2—24)

Читайте! **Читайте!**

Повне виданє Творів **ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
коштує лише 2 корони!

Товариство «Просьвіти» бажєючи, щоби в кождїй руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видає сими днями найдешевнїй збірник сїх творів п. з. «**ПОЕЗІЇ Т. ШЕВЧЕНКА**». Книжка, оправлєна в полотно з золочєнцями витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір європейських клєсиків, сторів 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Вислав ся тільки за надїсланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРІЯ «ПРОСЬВІТИ» у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).